

2 HP Vidhan Sabha
Session: आगामिमासे
सर्वकारीयविद्यालयेषु ५५०
व्याख्यातापदानि उपलभ्यन्ते-

भारतं क्षयरोगमुक्तराष्ट्र
भवितुं द्रुतगत्या अग्रे
सरतीति- अनुप्रिया पटेलः

हिमसंस्कृतवार्ता: अस्मिन् वर्षे भारतं क्षयरोगमुक्तराष्ट्र भवितुं द्रुतगत्या अग्रे सरतीति प्रशासनेन उक्तम्। देशे क्षयरोग-प्रकोपस्य मानं पञ्चदशोत्तर-द्विसहस्रतमे वर्षे सप्तत्रिंशदुत्तर-द्विशतं प्रतिप्रति-जनसङ्ख्यातः त्रयोविंशत्यधिक-द्विसहस्रतमे वर्षे पञ्चनवत्यधिकैक-शतं प्रतिप्रति-जनसङ्ख्यां यावत् प्रायः सप्तदशमलवोत्तर-एक-सप्त-प्रतिशतं यावत् न्यूनतागता अस्ति। लोकसभायां प्रश्नकालावधौ पूरकपत्राणां उत्तरं यच्छन्त्या स्वास्थ्य-राज्यमन्त्रिणा अनुप्रिया पटेल इत्यनया उक्तं यत् पञ्चदशोत्तर-द्विसहस्रतमस्य वर्षस्य अपेक्षा यां त्रयोविंशत्यधिक-द्विसहस्रतमे वर्षे क्षयरोगेण मृत्युमानेषु अपि एकविंशतिः प्रतिशततोऽधिकं न्यूनतागता।

केन्द्रप्रशासनं संसदि
कृषकाणां विषयेषु चर्चा कर्तुं
सर्वदा सज्जम् अस्ति-केन्द्रीय-
कृषि-कृषक-कल्याणमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ता: केन्द्रीय-कृषि-कृषक-कल्याणमन्त्रिणा शिवराजसिंह चौहानेन विपक्षि-दलैः आग्रहः कृतः, यत् यदि सांसदाः संसदि कृषिविषये चर्चायाः अवसरं दास्यन्ति तदैव कृषकाणां कल्याणाय कार्यं अग्रे भवितुं शक्नोति इति। सांसदः बहिः वार्ताहरैः सह वार्तालापं कुर्वन् श्रीचौहानः अवदत् यत् केन्द्रप्रशासनं संसदि कृषकाणां विषयेषु चर्चा कर्तुं सर्वदा सज्जम् अस्ति। सः अवदत् यत्, कृषकाणां कल्याणं मोदीप्रशासनस्य सर्वोच्चप्राथमिकता अस्ति।

3 HPBoard:पीटीए-एसएमसी-
शिक्षकाः अपि उत्तरपुस्तिकानां
मूल्यांकनं कर्तुं शक्नुवन्ति, २५
मार्चपर्यन्तं स्वीकृतिपत्रं प्रेषयितव्यम्

लोकसभायां जलशक्ति-मन्त्रालयस्य अनुदान याचिका
पारिता, राज्यसभायां गृहमन्त्रालयस्य कार्यविषये चर्चा पुनः प्रारब्धा

हिमसंस्कृतवार्ता: प्रशासनेन जल-जीवनोपक्रमस्य अन्तर्गतं साम्प्रतं यावत् देशस्य द्विपञ्चाशल्लक्षाधिक-पञ्चदश-कोट्यधिकेषु ग्रामीणगृहेषु नलिकाजलपूर्ति कृतम्। लोकसभायां स्वीय-मन्त्रालय-सम्बद्धानुदानानां याचनाविषये चर्चायाः उत्तररूपेण केन्द्रीय-जलशक्ति-मन्त्री सी.आर.पाटिलः अवदत् यत्, यदा नवदशाधिक-द्विसहस्रतमे वर्षे जलजीवनोपक्रमः प्रारब्धः, तदा केवलं त्रि-कोटि-ग्रामीण-परिवारेषु नलिका-जल-सौविध्यः आसीत्। मन्त्रिणा उक्तं यत् यदि देशस्य प्रत्येकस्मिन् गृहे सुरक्षितं पर्याप्तं च पेयजलापूर्तिः भवति तर्हि प्रतिवर्षं प्रायः षट्त्रिंशत्-सहस्राधिकैक-लक्षवालानां मृत्युं निवारयितुं शक्यते। श्रीपाटिलः सूचितवान् यत् केन्द्रेण पेयजले सम्बद्धक्षेत्रेषु च वित्त-सङ्कल्पना-पत्रके गत-यूपीए-प्रशासनस्य अपेक्षया चतुर्गुणितं यावत् वृद्धिः कृता।

राज्यसभायां गृहमन्त्रालयस्य कार्यविषये चर्चा पुनः प्रारब्धा

राज्यसभायां गृहमन्त्रालयस्य कार्यविषये चर्चा पुनः प्रारब्धा। चर्चायां भागम् अगृह्णन् भाजपा-दलस्य डॉ. सुधांशु त्रिवेदी

3 श्रीसोमनाथसंस्कृत-
विश्वविद्यालये
शिक्षकप्रशिक्षणवर्गस्य
आयोजनं कृतम्

अवदत् यत् गृहमन्त्रालयेन जम्मू-कश्मीरतः मप्त्यधिक-त्रिशतम् इति अनुच्छेदं निरस्तं कृत्वा देशं धर्मनिरपेक्षं कर्तुं कार्यं कृतम्। अमी महाकुम्भायोजनस्य अपि प्रशंसां कुर्वन् उक्तवान् यत् अस्य बृहदायोजनावधौ कापि अप्रिय घटना न अभवत्, यत् सुरक्षानानां कार्यक्षमतां दर्शयति इति। दिल्लीयां वर्धमानस्य अपराधस्य विषये, काङ्ग्रेस-दलस्य सांसदः अजय माकन् अवदत् यत् दिल्लीराक्षि-वलं प्रत्यक्षतया गृहमन्त्रालयस्य अधीनम् आगच्छति। असौ उक्तवान् यत् दिल्लीयां महिलानां, बालकानां, वरिष्ठनागरिकाणां च विरुद्धं अपराधस्य दरं सर्वाधिकम् अस्ति। आम आदमी पार्टीति दलस्य सञ्जय सिंहः अशेषे अपि देशे वर्धमानस्य अपराधस्य विषये प्रशासनम् उद्दिश्य प्रश्नम् अकरोत्, अकथयत् च यत् दिल्ली अपराधस्य केन्द्रं जातम्। केन्द्रीयगृहमन्त्री अमितशाहः अद्य अवदत् यत् नरेन्द्रमोदी प्रशासनस्य आतङ्कवादस्य विरुद्धं शून्य-सहिष्णुता-नीतिः अस्ति। असौ अवदत् यत् एन्.डी.ए प्रशासनेन जम्मू-कश्मीरे आतङ्कवाद-कारणेन सञ्जाता मृत्युसङ्ख्या सप्तति-प्रतिशतं यावत् न्यूनीकृता, सहैव आतङ्कवाद-घटनासु अपि तीव्ररूपेण अपचितिः दृष्टा। श्रीशाहः अवदत् यत् सप्तत्यधिकं त्रिशतम् इति अनुच्छेदं निरस्तं कृत्वा मोदी-प्रशासनेन 'एकं संविधानं, एकः ध्वजः' इति संविधाननिर्मातॄणां स्वप्नं पूरितम्। गृहमन्त्रिणा बलं प्रदत्तं यत् पूर्वं आतङ्क्यक्रमाणानाम् अनन्तरं किमपि कार्यं न कृतम् आसीत्, तथा च जनाः तान् विस्मरन्ति स्म।

2030 वर्षे अहमदाबादनगरे राष्ट्रमण्डलक्रीडायाः
शताब्दीम् आयोजनार्थं पदक्षेपः उत्थापितः

हिमसंस्कृतवार्ता: भारतेन त्रिंशोत्तर-द्विसहस्रतमे वर्षे गुजरातस्य

अहमदाबादनगरे राष्ट्रमण्डलक्रीडायाः शताब्दिम् आयोजनार्थम् आधिकारिक रूपेण रुचिं प्रदर्थ्य वैश्विकक्रीडा-कार्यक्रमाणाम् आतिथ्यं प्रति एकः प्रमुख पदक्षेपः उत्थापितः। भारतीयराष्ट्रमण्डल-क्रीडासङ्घस्य अध्यक्षेण पीटी उषा इत्यनया सहमति प्रकटिता यत् अहमदाबादम् आतिथ्यं कर्तुं तत्परः अस्तीति। अयं पदक्षेपः षट्त्रिंशोत्तर-द्विसहस्रतमे वर्षे राष्ट्रमण्डलक्रीडाः समेत्य प्रमुखान् अन्तर्राष्ट्रीय-कार्यक्रमान् सुरक्षितुं भारतस्य व्यापक-महत्वाकाङ्क्षायाः अनुरूपम् अस्ति।

सुभाषितम्

सर्वं परवशं दुःखं,
सर्वम् आत्मवशं सुखम्।
एतद्विद्यात् समासेन,
लक्षणं सुखदुःखयोः॥
जो लोग दूसरों पर आश्रित हैं वे दुःखी हैं और जो स्वाश्रित हैं वह सुखी हैं। यही संक्षेप पर सुख और दुःख का लक्षण है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

लण्डन-नगरे हीथ्रो-
विमानस्थानकं विद्युत्-
उपकेन्द्रे जातस्य
भीषणाग्रेः कारणात्
चतुर्विंशति-होराभ्यः
पिधानं जातम्

हिमसंस्कृतवार्ता: लण्डन-नगरे हीथ्रो-विमानस्थानकं विद्युत्-उपकेन्द्रे जातस्य भीषणाग्रेः कारणात् चतुर्विंशति-होराभ्यः पिधानं जातम्। विद्युदापूर्तिः बाधितास्ति, षोडश-सहस्राधिक-गृहाणि विद्युत्-रहितानि जातानि। इदं हीथ्रो विमानस्थानकं विश्वस्य व्यस्ततमेषु विमानस्थानकेषु अन्यतमम् अस्ति।

HP Vidhan Sabha Budget Session: आगामिमासे सर्वकारीयविद्यालयेषु ५५० व्याख्यातापदानि उपलब्धन्ते- शिक्षामंत्री

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। आगामिमासे हिमाचलस्य सर्वकारीयविद्यालयेषु ५५० व्याख्यातापदानि पूरयिष्यन्ते। चयनपरीक्षापरिणामस्य घोषणापश्चात् नियुक्तिप्रक्रिया आरम्भ्यते। अनेन विद्यालयेषु अध्यापकानाम् अभावः दूरं भविष्यति। एषा सूचना शिक्षामन्त्रिणा रोहितठाकुरेण शुक्रवासे विधानसभायाः बजटसत्रे प्रश्नसमये दत्ता। भाजपाविधायिका रीनाकश्यपायाः प्रश्नस्य उत्तरं दत्त्वा

शिक्षामन्त्री उक्तवान् यत् आदिवासीक्षेत्रेषु विद्यालयेषु रिक्तशिक्षकपदानि प्राथमिकता आधारेण पूरयिष्यन्ते येन छात्राणां अध्ययनं प्रभावितं न भवति। सः अवदत् यत् ३३६ प्राचार्याणां पदोन्नतिः प्राप्ता अस्ति। शिक्षाविभागे पीजीटी इत्यस्य ७०० पदानि पूरयितुं प्रक्रिया प्रचलति। अस्मात् पूर्वं पीजीटी हिन्दी तथा भौतिकीव्याख्यातारः नियुक्ताः सन्ति। शिक्षामन्त्री अवदत् यत् पूर्वसर्वकारेण पीजीटी-वर्गस्य केवलं ५११ पदानि एव पूरितानि, यदा तु काङ्ग्रेसेन सर्वकारस्य निर्माणस्य प्रथमवर्षे एव ७०० पदानि पूरयितुं अनुमोदितम्। विधायक रीनाकश्यप इत्यस्याः प्रश्नस्य उत्तरे सः अवदत् यत् पछाद विधानसभाक्षेत्रस्य अन्तर्गतं वरिष्ठ माध्यमिकविद्यालये जदोल टपरोली इत्यस्मिन् ११ पदानि पूरितानि सन्ति, ७ पदानि रिक्तानि च सन्ति। प्राचार्यस्य रिक्तं पदमपि पूर्वमेव पूरितम् अस्ति। वरिष्ठमाध्यमिकविद्यालये कोटलाबरोग इत्यत्र लिपिकपदं न निर्मितम् इति उक्तवान्। शीघ्रमेव विद्यालये एकः लिपिकः नियुक्तः भविष्यति। सेवादारस्य अथवा सहसेवकस्य पदं निर्मितम् अस्ति। एतत् पदं पूरणीयम् अस्ति।

केन्द्रस्य मोदीसर्वकारात् हिमाचलस्य अधिकारम् याचितवती रजनी पाटिल

हिमसंस्कृतवार्ता:- नवदेहली। राज्यसभासांसद एवं हिमाचलप्रदेशकाङ्ग्रेसप्रभारी रजनीपाटिलः केन्द्रे मोदीसर्वकारात् हिमाचलस्य अधिकारस्य आग्रहं याचितवती। हिमाचलप्रदेशस्य पर्वतीयराज्यस्य विषये शुक्रवासे राज्यसभायां मोदीसर्वकारं लक्ष्यीकृत्य सा कोऽपि शिलाखण्डः अविक्षिप्तः न त्यक्तवती। रजनी पाटिल गृहमन्त्रालयस्य कार्यप्रणालीविषये प्रश्नान् उत्थापयन्ती अवदत् यत् २०२३ तमे वर्षे हिमाचलप्रदेशे मानसूनकाले एका भयंकरा त्रासदी अभवत्, यस्मिन् ५०० तः अधिकाः जनाः प्राणान्

त्यक्तवन्तः, सहस्राणि कोटिरूप्यकाणां आधारभूतसंरचनायां क्षतिः अभवत्, तदपि केन्द्रसर्वकारेण हिमाचलस्य क्षतिपूर्तिं कृत्वा भेदभावः कृतः। रजनी पाटिल इत्यनया उक्तं यत् राज्यसर्वकारेण १० सहस्रकोटिरूप्यकाणाम् आग्रहः कृतः परन्तु तस्य स्थाने ४०० कोटिरूप्यकाणि प्राप्तानि एतद् हिमाचलेन भेदभावः नास्ति तर्हि किम्? प्रावृत्जनितदुःखदघटनायाः क्षतिपूर्तिं कर्तुं केन्द्रसर्वकाराद् नाभवत्। रजनी पाटिल केन्द्रसर्वकाराद् अवशिष्टं धनं विमोचयितुं दृढतया आग्रहं कृतवती। आपदा-दुःख-समये अपि राजनीतिः करणं न युक्तम् इति उक्तवती। रजनी पाटिल अवदत् यत् एतेषु विषयेषु राज्यस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः बहुवारं केन्द्रसर्वकारस्य समक्षं याचनाम् उत्थापितवान्। वायनाडे अन्येषु च राज्येषु प्राकृतिक- आपत्ति- क्षतिपूर्तिं कर्तुं राज्यसभायां अपि सा स्व-मतानि दृढतया प्रस्तौति स्म। रजनी पाटिल राष्ट्रिय आपदाप्रबन्धनप्राधिकरणस्य कार्यप्रणालीविषये अपि प्रश्नान् उत्थापितवती।

जनान् जलस्य महत्त्वं ज्ञापयितुं जलस्य संरक्षणाय च प्रतिवर्षं मार्चमासस्य द्वाविंशतिः दिनांके विश्वजलदिवसः आचर्यते

विश्व जल दिवस
जल ही जीवन है इसे व्यर्थ न बहाएं!

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ नरेन्द्रराणा सिरमौरः । 'जलमेव जीवनम्' अस्माभिः एतत् सर्वदा श्रुतम्। परन्तु वयं सम्भवतः न जानीमः यत् अस्यां पृथिव्यां ७१ प्रतिशतं जलयुक्ते जलस्य प्रायः ३ प्रतिशतं जलं पेयम् अस्ति। अनेकेषु देशेषु बहवः क्षेत्राणि सन्ति यत्र अद्यत्वे अपि जनाः पेयस्य प्राकृतिकजलस्य आकांक्षां कुर्वन्ति। जनान् जलस्य महत्त्वं ज्ञापयितुं जलस्य संरक्षणाय च प्रतिवर्षं मार्चमासस्य द्वाविंशतिः दिनांके विश्वजलदिवसः आचर्यते। विश्वजलदिने संयुक्तराष्ट्रसङ्घेन सम्मेलनस्य आयोजनं क्रियते। अस्मिन् वर्षे संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य २०२३

जलसम्मेलनं न्यूयॉर्कनगरे भविष्यति, यस्य उद्देश्यं जलसंरक्षणविषये जनानां मध्ये जागरूकतां प्रसारयितुं भविष्यति। विश्वे प्रथमवारं १९९२ तमे वर्षे ब्राजीलदेशे आयोजिते पर्यावरण- विकाससम्मेलने जलदिवसस्य प्रस्तावः कृतः। तदनन्तरं १९९२ तमे वर्षे दिसम्बरमासे संयुक्तराष्ट्रसङ्घस्य महासभायाः स्वीकृतम्। विश्वजलदिवसस्य उत्सवस्य प्रस्तावः १९९२ तमे वर्षे पारितः, ततः परं प्रतिवर्षं मार्चमासस्य २२ दिनाङ्के विश्वजलदिवसम् आयोजयितुं घोषितः। १९९३ तमे वर्षे मार्चमासस्य २२ दिनाङ्के प्रथमवारं विश्वजलदिवसः आचरितः। २०१० तमे वर्षे संयुक्तराष्ट्रसङ्घः सुरक्षितस्य, स्वच्छस्य, पेयजलस्य स्वच्छतायाः च अधिकारं मानवाधिकाररूपेण स्वीकृतवान्।

शिमलाम् आगमिष्यति प्रियंका गान्धी, रविवासर-पर्यन्तं मशोबरां स्थास्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।प्रियंका गान्धी शुक्रवासरस्य सायं यावत् शिमलानगरं प्राप्स्यति। तस्याः भ्रमणस्य सज्जतां पुलिसप्रशासनेन सह जिलाप्रशासनेन सम्पन्ना अस्ति। भ्रमणं दृष्ट्वा शिमलानगरस्य छराबड़ायां पुलिसकर्मचारिणः नियुक्ताः सन्ति। प्रियंका गान्धी विमानयानेन दिल्लीतः चण्डीगढम् आगमिष्यति। तदनन्तरं चण्डीगढतः मार्गेण सायं यावत् शिमलानगरं प्राप्स्यति। प्रियंका गान्धी रविवासरपर्यन्तं शिमलानगरस्य मशोबरानगरे एव तिष्ठति इति कथ्यते। संसदसत्रस्य कृते रविवासे प्रियङ्का शिमलातः दिल्लीं प्रति प्रस्थातुं शक्नोति। प्रियंकागान्धी इत्यस्याः भ्रमणकाले छराबड़ानिवासस्य रक्षणार्थं पुलिसबलं नियुक्तम् अस्ति। सा अपराह्णे दिल्लीतः चण्डीगढं प्राप्स्यति। तदनन्तरं सा चण्डीगढतः सोलनमार्गेण शिमलानगरं प्राप्स्यति।

HP Vidhan Sabha Budget Session- विपक्षेण सदनं त्यक्तम्- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। सदनस्य विधायकैः बजटविषये चर्चायाः प्रतिक्रियायां यदा मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः प्रतिक्रियाम् अददत् तदा विपक्षः किञ्चित्कालानन्तरं सदनान् बहिः गतः। मुख्यमन्त्री केवलं पूर्वसर्वकारेण गृहीतानाम् ऋणानां विवरणं सदनस्य मध्ये ददाति स्म यदा विपक्षः कोलाहलं कर्तुं आरब्धवान्, ततः बहिः गतः च। सर्वे विधायकाः बहिः गतवन्तः, यस्मिन् मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् तैः समग्रं वचनं श्रोतव्यम् आसन्। सः अवदत् यत् सः मृषा न वक्ष्यति, यदि विपक्षः किमपि असत्यं मन्यते तर्हि ते तस्य विरुद्धं मानहानि-अभियोगं दातुं शक्नुवन्ति। सः अवदत् यत् विपक्षस्य विधायकाः आलोचनां कुर्वन्ति एव, परन्तु तेषां आलोचना अतीव दुर्बला अस्ति। कुलम् ४८ विधायकाः स्वविचारं प्रस्तुतवन्तः, सर्वे १५ होराः ३० निमेषाः यावत् वदन्ति स्म। सः अवदत् यत् जयरामठाकुरः स्वयमेव स्वीकृतवान् यत् बजटे ७० कोटिरूप्यकाणां वृद्धिः अस्ति, अतः सम्यक् यतः बजटं यावत् संसाधनं भवति, भविष्यति च। मुख्यमन्त्री अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारेण बहुधा न्यूनता कृताः, यस्य प्रतिबिम्बम् अस्मिन् बजटे दृश्यते। सः अवदत् यत् विपक्षस्य धनं अस्ति, परन्तु ते तस्य सम्यक् उपयोगं न कुर्वन्ति।

HPBoard:पीटीए-एसएमसी- शिक्षकाः अपि उत्तरपुस्तिकानां मूल्यांकनं कर्तुं शक्नुवन्ति, २५ मार्चपर्यन्तं स्वीकृतिपत्रं प्रेषयितव्यम्

डॉ. मेजर विशाल शर्मा, सचिव, विद्यालयशिक्षापरिषदः धर्मशाला।

हिमसंस्कृतवार्ता: धर्मशाला। हिमाचलप्रदेशस्य विद्यालयशिक्षापरिषदः पीटीए-एसएमसी-शिक्षकानाम् उत्तरपुस्तिकामूल्यांकनस्य अनुमतिं ददाति। एते शिक्षकाः परीक्षामूल्यांकनं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति। मूल्यांकनार्थं परिषदः प्रदेशे ३४ केन्द्राणि स्थापितवान्। मूल्यांकनकार्यं अप्रैलमासस्य द्वितीयसप्ताहे आरभ्यते। शिक्षकैः स्वीकृतिपत्रं २५ मार्च दिनाङ्कपर्यन्तं ऑनलाइन-माध्यमेन प्रेषयितव्यम्। विद्यालयशिक्षापरिषदस्य नियन्त्रणाधीने सञ्चालिताः एसओएस-अष्टम, नियमित-एसओएस-दशम, द्वादशीकक्षायाः उत्तरपुस्तिकामूल्यांकनकार्यं अप्रैलमासस्य द्वितीयसप्ताहात् आरभ्यते। परिषदप्रशासनं मूल्यांकनकार्यस्य सिद्धिं कर्तुं प्रक्रमं आरब्धवान्। उत्तरपुस्तिकायां एफआर-स्थापनं प्रारब्धं, तथा च मूल्यांकनार्थं प्रदेशे ३४ केन्द्राणि स्थापितानि।

एतेषु केन्द्रेषु परीक्षकाः सहायकनिरीक्षकाश्च भविष्यन्ति। नियमित-शिक्षकाः, पैरा-अध्यापकाः, संविदाधीन-शिक्षकाः, प्राध्यापकाः, प्रवक्ताश्च, येषां त्रिवर्षीयं विषयानुभवः अस्ति, ते मूल्यांकनं कर्तुं शक्नुवन्ति। तथैव पीटीए-एसएमसी-शिक्षकाः, ये बोर्डसम्बद्धशिक्षणसंस्थायां निरन्तरं चतुर्वर्षपर्यन्तं शिक्षणं कृतवन्तः, ते अपि मूल्यांकनं कर्तुं अर्हन्ति।

हिमाचलप्रदेशस्य विद्यालयशिक्षापरिषदः दशमी-द्वादशी-कक्षायाः परीक्षाः लाहौल-स्पीति-पांगी क्षेत्रं विना समग्रे प्रदेशे मार्चमासस्य चतुर्थदिनाङ्कात् आरब्धाः। परीक्षाः अप्रैलमासस्य प्रथमसप्ताहपर्यन्तं सञ्चाल्यते। परीक्षार्थं प्रदेशे २३०० परीक्षा-केन्द्राणि स्थापितानि। एतेषु केन्द्रेषु १.९५ लक्ष छात्राः परीक्षा ददाति। अस्मिन् वर्षे परिषदः उत्तरपुस्तिकामूल्यांकनस्य ३४ केन्द्राणि स्थापितवान्, यासां संख्यायाः न्यूनता कृता। पात्रशिक्षकैः स्वीकृतिपत्रं २५ मार्चपर्यन्तं ऑनलाइन-माध्यमेन प्रेषयितव्यम्।

समुचित-परिसीमन- विषये प्रथमोपवेशनम् चेन्नई-नगरे भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:। समुचित-परिसीमन-विषये प्रथमोपवेशनम् अद्य चेन्नई-नगरे भविष्यति। डी.एम.के. दलस्य नेतुः मुख्यमन्त्रिणः च एम्. के. स्टालिन् इत्यस्य नेतृत्वे अस्मिन् उपवेशने आन्ध्रप्रदेश-केरल-कर्नाटक-तेलङ्गाना-ओडिशा-पश्चिमबङ्गेषु विभिन्नदलानां राजनैतिक-प्रतिनिधयः नेतारः च सम्मिलिताः भविष्यन्ति। चर्चायाः प्रथमे चरणे परिसीमनं सङ्घवादं च समेत्य विभिन्नविषयेषु चर्चा भविष्यति।

"लौकिकन्यायकोशः" "क्षीरदग्धजिह्वान्यायः"

अत्युष्णं दुग्धं पिबति चेत् मनुष्यस्य जिह्वा दग्धा भवति तेन सः भीतो भवति यत् दुग्धसादृशेन तक्रात् अपि बिभेति। दुग्धेन जिह्वा दग्धा इति कारणेन तक्रमपि फूट्फूत्य पिबति। एवं एकेन सङ्कटेन पीडितः मनुष्यः सर्वेष्वपि सन्दर्भेषु अनावश्यकरीत्या सावधानतां दर्शयति इति अनेन न्यायेन सूच्यते।

**डा वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे/ महाराष्ट्रम्**

सरदारपटेलविश्वविद्यालयः मंडी इत्यत्र अंतर्राष्ट्रीय- वनदिवसस्य आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- मंडी।

सरदारपटेलविश्वविद्यालयः मंडी इत्यत्र शुक्रवासरे अंतर्राष्ट्रीय- वनदिवसस्य आयोजनम् अभवत्, यस्य विषयः "वनं भोजनञ्च" इति आसीत्। अस्मिन् अवसरे विश्वविद्यालयस्य माननीयः कुलपतिः प्रो. ललितकुमार अवस्थी मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः आसीत्। कार्यक्रमे डॉ. सनीलठाकुरः, डॉ. ममता, डॉ. लखवीरसिंह, डॉ. करणगुप्तासहितं पर्यावरणविज्ञानविभागस्य संकायस्य च अन्यसदस्याः विद्यार्थिनः अपि सम्मिलिताः अभवन्।

स्वसंबोधने कुलपतिः प्रो. ललितकुमार अवस्थी छात्रान् वनसंरक्षणस्य विषये जागरूकान् अकरोत् वनानां महत्त्वम् अपि प्रकाशितवान्। पर्यावरणविज्ञानविभागस्य प्रमुखः, डॉ. सनीलठाकुरः वनसंरक्षणाय सर्वकारद्वारा संचालितानां विभिन्नयोजनानां विषये बोधितवान्। कार्यक्रमे मुख्यातिथिः, संकायसदस्याः छात्राश्च वनसंरक्षणस्य शपथं स्वीकृतवन्तः। अवसरेऽस्मिन् भाषणप्रतियोगिता, रंगवल्लीनिर्माणं, पोस्टरनिर्माणं, चित्रकला आदयः गतिविधयः आयोजिताः, यासु छात्राः सोत्साहं भागं ग्रहीतवन्तः।

श्रीसोमनाथसंस्कृतविश्वविद्यालये नवीदिल्ली- केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य आर्थिकसहायेन शिक्षकप्रशिक्षणवर्गस्य आयोजनं कृतम्

**हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी,
वेरावलम्- गुजरातम्।**

श्रीसोमनाथ- संस्कृत- विश्वविद्यालये नवीदिल्ली- केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य आर्थिकसहायेन शिक्षकप्रशिक्षणवर्गस्य आयोजनं कृतम्। श्रीसोमनाथ- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः प्राध्यापकः सुकान्तकुमारसेनापतिः महासचिवः च प्रो. ललितकुमारपटेलस्य मार्गदर्शने अयं कार्यक्रमः आयोजितः आसीत्। कुलसचिवश्री- प्राध्यापकस्य ललितकुमार महोदयस्य अध्यक्षतायां दीपप्रज्वलनं, मन्त्रजपं च कृत्वा कार्यक्रमस्य उद्घाटनं कृतम्। प्रारम्भे डॉ. डी. एम. मोकरिया महोदयः मौखिकस्वागतं कृतवान्। तदनन्तरम् उपस्थितातिथिनां पुष्पगुच्छेन स्वागतम् अभवत्। प्रसंगे गीर सोमनाथजनपदस्य प्राथमिक- शिक्षणाधिकारीश्री अशोकपटेलः विशेष-

अतिथ्याः रूपेण उपस्थितः आसीत्। प्राध्यापकः ललितकुमार पटेलः स्वप्रवचने संस्कृतभाषा सामान्यभाषा भविष्यति इति आशां प्रकटितवान्। अस्मिन् कार्यक्रमे स्नातकोत्तरगृहस्य अध्यक्षः प्रो. विनोदकुमार झाजी एवं विश्वविद्यालय संचालितः विश्वविद्यालयस्य प्राचार्यः डॉ. नरेन्द्रकुमार पाण्ड्या इत्यस्य विशेषः उपस्थितिः आसीत्। कार्यक्रमस्य अन्ते राहुलकुमारझामहोदयः आभारविधिः कृतवान्। कार्यक्रमस्य सत्रप्रबन्धनं डॉ. रामकुमारी महोदया अकरोत्। अस्मिन् कार्यक्रमे विभिन्नसंस्थानां प्रायः ६० गणमान्यजनाः उपस्थिताः आसन्। संस्कृतभाषा पाठयितुं ये शिक्षकाः आगच्छन्ति तेषां प्रशिक्षणं विभिन्नाः विद्वांसः सहजतया करिष्यन्ति। श्रीसोमनाथ- संस्कृत- विश्वविद्यालयेन एतस्य द्विदिवसीयस्य कक्षायाः पूर्णतया सफलतां प्राप्तुं प्रयत्नाः कृताः।